

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 16 listopada 2015 r. powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. domagał się wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym wobec pozwanego D. C. – wystawcy weksła własnego in blanco, zobowiązującego pozwanego do zapłaty na rzecz powoda kwoty 118.929,07 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 25 lipca 2015 r. do dnia zapłaty oraz do zapłaty na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że pozwany w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, zawarł z powodem w dniu 11 lutego 2014 r. umowę leasingu nr (...). Zabezpieczenie zobowiązań wynikających z w/w umowy leasingu operacyjnego stanowił weksel własny in blanco wystawiony przez pozwanego wraz z deklaracją wekslową. Jako miejsce płatności weksła wskazano siedzibę powoda. W związku z niewywiązywaniem się przez pozwanego z obowiązków określonych w umowie leasingu, powód wypowiedział pozwanemu umowę leasingu oraz wezwał pozwanego do uiszczenia zaległych należności. Z powodu nieuregulowania przez pozwanego należności wynikających z w/w umowy leasingu operacyjnego, powód uzupełnił wystawiony przez pozwanego weksel, zawiadamiając o tym pozwanego, a także wezwał pozwanego do zapłaty należności wynikających z umowy leasingu.

[pozew k-2-3].

W dniu 25 listopada 2015 r., Sąd Okręgowy w Łodzi X Wydział Gospodarczy, w wydanym nakazie zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym (sygn. akt X GNc 1071/15) uwzględnił w całości roszczenie pozwu.

[nakaz k-25].

Pismem z dnia 17 grudnia 2015 r., pozwany wniósł zarzuty do nakazu zapłaty podnosząc, iż pojazd objęty umową leasingu został ubezpieczony w zakresie ubezpieczenia Autocasco w (...) S.A. (na rzecz leasingodawcy), a następnie skradziony. Prowadzone postępowanie przygotowawcze zostało umorzone, zaś ubezpieczyciel odmówił wypłaty odszkodowania dopatrując się wady prawnej w leasingowanym samochodzie. Pozwany podniósł zarzut występowania wady prawnej w pojeździe i braku zachowania przez powoda należytej staranności w tym zakresie.

[zarzuty k-29-30].

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód zawarł w dniu 11 lutego 2014 r. z pozwanym umowę leasingu kapitałowego nr (...), której przedmiotem był samochód osobowy B. (...). Powyższa umowa leasingu została zawarta przez strony na okres do dnia 28 lutego 2017 r. W ramach w/w umowy leasingu powód zobowiązał się do nabycia przedmiotu leasingu zgodnie ze wskazaniem pozwanego (korzystającego) od R. M. prowadzącego działalność pod firmą (...) za cenę netto 160.000,00 złotych, a pozwany zobowiązał się do terminowego regulowania opłat leasingowych i innych płatności określonych w umowie leasingu. Prawne zabezpieczenie w/w umowy leasingu stanowił weksel in blanco wystawiony przez pozwanego wraz z deklaracją wekslową, zgodnie z której treścią powód miał prawo wypełnić weksel w każdym czasie (do chwili spłaty wszelkich zobowiązań z umowy leasingu) na sumę odpowiadającą zadłużeniu pozwanego wynikającemu z umowy leasingu, w tym z tytułu opłat leasingowych i innych świadczeń wynikających z umowy leasingu, odsetek za opóźnione płatności oraz innych świadczeń ubocznych.

[d eklaracja wekslowa k. – 17; weksel k-16, umowa leasingu k. – 134-135; Specyfikacja Przedmiotu Leasingu – k. 148; terminarz opłat k-136].

Zgodnie z Ogólnymi Warunkami Umowy Leasingu, zawartej przez powoda i pozwanego w dniu 11 lutego 2014 r.:

- Umowa leasingu wygasa w przypadku utraty, nienaprawialnego uszkodzenia lub zniszczenia przedmiotu leasingu i następuje to w dniu takiego zdarzenia. W takim przypadku korzystający zobowiązany jest do zapłaty wszystkich rat leasingowych wymagalnych do dnia wygaśnięcia umowy, zaś Finansujący może żądać od Korzystającego zapłaty odszkodowania w wysokości sumy wszystkich przewidzianych w Umowie Leasingu, a niewymagalnych do dnia jej wygaśnięcia opłat leasingowych, pomniejszonych o uzyskane korzyści (§ 7 ust. 1 i 2);
- Odszkodowanie pomniejsza się o korzyści związane z wcześniejszą zapłatą w stosunku do poszczególnych opłat leasingowych (dyskonto), a także o otrzymane odszkodowanie z ubezpieczenia przedmiotu leasingu oraz cenę netto sprzedaży pozostałości, pomniejszoną o koszty sprzedaży i ubezpieczenia (§ 7 ust. 3);
- W przypadku braku uregulowania odszkodowania we wskazanym terminie, Finansujący ma prawo naliczać odsetki umowne (§ 7 ust. 4);
- Finansujący może rozwiązać Umowę Leasingu ze skutkiem natychmiastowym, jeżeli Korzystający pomimo upomnienia na piśmie i wyznaczenia dodatkowego terminu, zalega z jakąkolwiek płatnością wynikającą z Umowy Leasingu (§ 7 ust. 6 pkt. 6.1 OWUL);
- W przypadku rozwiązania Umowy Leasingu w trybie § 7 ust. 6 OWUL, Korzystający zobowiązany jest w dniu rozwiązania Umowy Leasingu do zwrotu Przedmiotu Leasingu w trybie uregulowanym w § 7 ust. 13-15 OWUL, a w przypadku szkód na Przedmiocie Leasingu (w tym zużycia większego niż wynikające z normalnej eksploatacji), Finansujący ma prawo żądać ich pokrycia przez Korzystającego (§ 7 ust. 7 OWUL);
- W przypadku rozwiązania Umowy Leasingu w trybie § 7 ust. 6 OWUL, poza obowiązkiem Korzystającego do zapłaty wszystkich Opłat Leasingowych wymagalnych do dnia rozwiązania Umowy Leasingu, Finansujący może żądać od Korzystającego zapłacenia odszkodowania w wysokości sumy wszystkich przewidzianych w Umowie Leasingu a niewymagalnych do dnia jej rozwiązania Opłat Leasingowych, o których mowa w § 5 ust. 2 OWUL, pomniejszonych o korzyści zgodnie z postanowieniami § 7 ust. 9 OWUL. Zapłata winna nastąpić w terminie wskazanym przez Finansującego w wezwaniu (§ 7 ust. 8 OWUL);
- Przy ustalaniu wysokości odszkodowania, o którym mowa w § 7 ust. 9 OWUL uwzględniane są korzyści Finansującego wynikające z zapłaty odszkodowania, o którym mowa w § 7 ust. 8 OWUL, w terminie przypadającym wcześniej niż terminy przewidziane w Umowie Leasingu dla poszczególnych Opłat Leasingowych – korzyści te rozumiane są jako dyskonto odpowiednią stopą wskazaną w § 7 ust. 11 OWUL, wyliczane są od dnia wskazanego przez Finansującego w wezwaniu do zapłaty do dnia zapłaty określonego w Umowie Leasingu (§ 7 ust. 9 pkt 9.1 OWUL).
- Przy ustalaniu wysokości odszkodowania, o którym mowa w § 7 ust. 8 OWUL uwzględniane są korzyści Finansującego wynikające z rozwiązania Umowy Leasingu – korzyści te rozumiane są jak cena netto (bez podatku VAT) ze sprzedaży Przedmiotu Leasingu, pomniejszona o koszty sprzedaży (w szczególności koszty wycen rzeczoznawców, koszty ogłoszeń, prowizja pośrednika, koszty związane z doprowadzeniem Przedmiotu Leasingu do stanu umożliwiającego sprzedaż), koszty związane z posiadaniem (w tym koszty przechowania i ubezpieczenia), zapobieżeniem utracie lub pogorszeniu stanu Przedmiotu Leasingu, poniesione przez Finansującego od dnia rozwiązania Umowy Leasingu do dnia sprzedaży Przedmiotu Leasingu. Ostateczne wyliczenie niniejszych korzyści zostanie sporządzone po otrzymaniu przez Finansującego ceny ze sprzedaży Przedmiotu Leasingu. Do czasu sprzedaży Przedmiotu Leasingu, z zastrzeżeniem § 7 ust. 11 OWUL, korzyści Finansującego, o których mowa w niniejszym punkcie ustalane są jako różnica między przewidywaną ceną sprzedaży netto (bez podatku VAT) a przewidywanymi kosztami, o których mowa wyżej (§ 7 ust. 9 pkt 9.2 OWUL);
- W razie przedterminowego rozwiązania Umowy Korzystający zobowiązany jest bezzwłocznie, nie później niż w ciągu 7 dni od upływu tego terminu, zwrócić Przedmiot Leasingu na własny koszt i ryzyko do siedziby Finansującego lub w miejsce przez niego wskazane odrębnym pismem, w stanie nie gorszym niż będącym

następstwem normalnego zużycia. Do czasu odbioru Przedmiotu Leasingu przez Finansującego, Korzystający nie może czerpać z niego pożytków, a nadto ma obowiązek bezpłatnego przechowywania i konserwacji, jeśli Finansujący nie przedstawi innych dyspozycji w tym zakresie (§ 7 ust. 13 OWUL);

- W razie odmowy lub opóźnienia zwrotu Przedmiotu Leasingu przez Korzystającego, Finansującemu przysługuje kara umowna liczona za każdy dzień, w wysokości 1/10 średniej miesięcznej Okresowej Opłaty Leasingowej z ostatnich 12 miesięcy poprzedzających miesiąc, w którym powstał obowiązek zwrotu, a w przypadku umów rozwiązanych wcześniej niż po upływie 12 miesięcy – z okresu trwania Umowy Leasingu. Korzystający zobowiązany jest również do zwrotu kosztów ubezpieczenia i innych kosztów powstałych w związku z posiadaniem Przedmiotu Leasingu, poniesionych przez Finansującego w tym okresie (§ 7 ust. 14 OWUL);

[Ogólne Warunki Umowy Leasingu, k – 138-147].

Z kolei stosownie do § 6a ust. 1 OWUL korzystający zobowiązany był do ubezpieczania przedmiotu leasingu przez cały czas trwania umowy – we własnym imieniu i na własny koszt. Jednocześnie w myśl § 6 ust. 12 OWUL odmowa przyznania lub wypłaty odszkodowania albo trwający spór prawny o odszkodowanie z ubezpieczycielem nie zwalnia korzystającego z obowiązku terminowej realizacji płatności wynikających z umowy leasingu. Utrata, nienaprawialne uszkodzenie lub zniszczenie przedmiotu leasingu skutkuje wygaśnięciem umowy leasingu z dniem zdarzenia (§ 7 ust. 1).

[Ogólne Warunki Umowy Leasingu k-143-144].

W myśl § 1 ust. 2 pkt 2.1 – 2.2 OWUL z uwagi na to, iż nabycie przedmiotu leasingu następuje wg wskazań i na warunkach zaakceptowanych przez korzystającego Leasingodawca zwolniony zostaje z wszelkiej odpowiedzialności za dokonany wybór przedmiotu leasingu i sprzedawcy (dostawcy rzeczy), a także z odpowiedzialności za wady fizyczne i prawne rzeczy z wyjątkiem wad powstałych na skutek okoliczności, za które leasingodawca ponosi odpowiedzialność. Z kolei zgodnie z § 2 ust. 2 OWUL z chwilą odbioru przedmiotu leasingu przez korzystającego, na niego przechodzi ryzyko m.in. przypadkowej utraty, zniszczenia lub uszkodzenia. Jednocześnie korzystający zobowiązany jest do sprawdzenia przedmiotu leasingu w sposób wynikający z jego właściwości, dokumentacji technicznej, norm, instrukcji i zwyczajów używania.

[Ogólne Warunki Umowy Leasingu k-138].

W dniu 11 lutego 2014 r. powód, w wykonaniu zawartej umowy leasingu, zakupił opisany w umowie leasingu pojazd. W dniu 14 lutego 2014 r. pozwany potwierdził dokonany przez siebie odbiór przedmiotu leasingu od sprzedającego R. M..

[faktura k-154, protokół odbioru przedmiotu leasingu k-153].

Pozwany nabył przedmiotowy samochód oraz wyłożył pochodzącą z kilku kredytów gotówkę na zakup pojazdów w celu prowadzenia wypożyczalni aut. Pieniądze te w kwocie około 700.000,00 złotych przekazał swoim kolegom, z którymi miał prowadzić tę działalność w formie spółki. Nabył także dwa pojazdy w ramach umów leasingu.

[zeznania pozwanego e-protokół z dnia 23 marca 2017 r., transkrypcja k-220 i k-222-223].

Pozwany w żaden sposób nie dokonywał sprawdzenia pojazdu przed zakupem, gdyż pojazd został mu polecony przez kolegę i był już zarejestrowany w Polsce.

[zeznania pozwanego e-protokół z dnia 23 marca 2017 r., transkrypcja k-220].

Powód, pismem datowanym na dzień 17 listopada 2014 r., oświadczył, że rozwiązuje na podstawie § 7 ust. 6 pkt 6.1 OWUL, w trybie natychmiastowym bez okresu wypowiedzenia, umowę leasingu z uwagi opóźnienie pozwanego w regulowaniu zobowiązań pieniężnych. Jednocześnie powód zobowiązał pozwanego do zwrotu przedmiotu leasingu do

magazynu (...) S.A. znajdującego się w siedzibie (...) CENTRUM (...) przy ul. (...), (...)-(...) Ł. w nieprzekraczalnym terminie do dnia 1 grudnia 2014 r.

[oświadczenie o wypowiedzeniu umowy leasingu – k.44 akt 2 Ds. 1520/14].

Pozwany nie zwrócił powodowi przedmiotu leasingu w wyznaczonym terminie. [okoliczność niesporna].

W dniu 12 grudnia 2014 r. pozwany dokonał zgłoszenia kradzieży pojazdu objętego umową leasingu wskazując, że użytkował pojazd poprzedniego dnia wieczorem. W toku postępowania przygotowawczego ubezpieczyciel – (...) S.A., któremu zgłoszono szkodę i który prowadził własne postępowanie ustalił, iż pojazd o wskazanym numerze VIN uległ całkowitemu uszkodzeniu (spaleniu) u poprzedniego właściciela w Niemczech, szkoda została rozliczona jako całkowita, zaś przesłana przez niemieckiego ubezpieczyciela dokumentacja zdjęciowa wskazuje na brak możliwości odtworzenia pojazdu. Ponadto jak wynika z opinii zleconej przez ubezpieczyciela kluczyk do pojazdu nie był kluczem oryginalnym lecz dorabianym, zaś zawarty na nim zapis wskazuje, iż pojazd po raz ostatni był użytkowany przy użyciu tego klucza dwa dni przed zgłoszeniem kradzieży pojazdu. Postanowieniem z dnia 27 maja 2015 r. śledztwo zostało umorzone, zaś ubezpieczyciel pismem z dnia 15 maja 2015 r. odmówił wypłaty odszkodowania uchylając się od skutków prawnych zwartej umowy w oparciu o art. 84 k.c. [postanowienie k-31-32, pismo ubezpieczyciela wraz ze zdjęciami k-33-35, a ponadto: wykonane kserokopie kart z postępowania 2Ds 1520/14 (koperta k-267): protokół przyjęcia zgłoszenia kradzieży przez Policję k-2-3, zgłoszenie kradzieży ubezpieczycielowi k-66-67, dokumentacja zdjęciowa pojazdu w postępowaniu likwidacyjnym w Niemczech k-78-82, opinia k-83-92 - kopie tych dokumentów znajdują się również w nadesłanej przez Prokuraturę kopii akt 6 Ds. 607/17 k- (koperta k-265)].

Pismem z dnia 9 lipca 2015 r., powód zawiadomił pozwanego o wypełnieniu weksla na kwotę 118.929,07 złotych z uwagi na zwłokę w zapłacie opłat leasingowych wynikających z przedmiotowej umowy leasingu. Wskazana powyżej kwota wynikała z rozliczenia finansowego w/w umowy leasingu w związku z jej przedterminowym rozwiązaniem i obejmowała: opłaty leasingowe w kwocie 20.730,25 zł, odsetki w kwocie 693,72 zł i odszkodowania z tytułu wygaśnięcia umowy leasingu w kwocie 97.505,10 zł. Termin płatności weksla został określony przez powoda na dzień 24 lipca 2015 r. Jednocześnie powód wezwał pozwanego do zapłaty w/w kwoty [zawiadomienie o wypełnieniu weksla wraz z wezwaniem do zapłaty – k. 18, zwrotne poświadczenie odbioru k-19-20; weksel k-16].

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów, których treści oraz wiarygodności żadna ze stron nie kwestionowała, a jednocześnie nie budziła wątpliwości co do ich zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy. Dotyczy to zarówno okoliczności związanych z zawarciem i wykonaniem umowy leasingu, okoliczności kradzieży pojazdu i odmowy wypłaty odszkodowania oraz wysokości należnego powodowi odszkodowania z tytułu wygaśnięcia umowy leasingu. Strona pozwana nie kwestionowała sposobu ani wysokości wyliczenia odszkodowania lecz wskazywała na brak swojej odpowiedzialności z uwagi na niestaranne działanie powoda (brak sprawdzenia pojazdu przed zakupem) i wadę prawną pojazdu.

W tym miejscu podkreślić należy, że w aktach postępowania przygotowawczego 2 Ds. 1520/14 znajduje się kopia oświadczenia powoda z dnia 17 listopada 2014 r. o wypowiedzeniu umowy leasingu w trybie natychmiastowym z uwagi na zaleganie z opłatami leasingowymi i wezwanie do zwrotu przedmiotu leasingu (k-44 akt przygotowawczych 2 Ds. 1520/14, koperta k-267). Jednocześnie strona powodowa w toku niniejszego postępowania nie powoływała się na wypowiedzenie umowy, lecz na jej wygaśnięcie z uwagi na kradzież pojazdu. Biorąc pod uwagę powyższe oraz brak wykazania (i powoływania się), że oświadczenie to zostało złożone pozwanemu (brak dowodu nadania i potwierdzenia odbioru) Sąd uznał, iż w tych okolicznościach nie doszło do skutecznego wypowiedzenia umowy leasingu przez powoda, choć oczywiście mogło nastąpić doręczenie tego oświadczenia pozwanemu.

Sąd dał wiarę treści dokumentów co do wysokości i wymagalności roszczeń powoda wobec pozwanego, ponieważ pozwany nie podważył w jakikolwiek sposób, ani danych w nich stwierdzonych, ani zastosowanych przez stronę powodową wyliczeń matematycznych, a jedynie kwestionował zasadę ich ustalania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 709¹ k.c. przez umowę leasingu finansujący zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, nabyć rzecz od oznaczonego zbywcy na warunkach określonych w tej umowie i oddać tę rzecz korzystającemu do używania albo użytkowania i pobierania pożytków przez czas oznaczony, a korzystający zobowiązuje się zapłacić finansującemu w uzgodnionych ratach wynagrodzenie pieniężne, równe co najmniej cenie lub wynagrodzeniu z tytułu nabycia rzeczy przez finansującego. Korzystający obowiązany jest płacić raty w terminach umówionych. Jeżeli korzystający dopuszcza się zwłoki z zapłatą co najmniej jednej raty, finansujący powinien wyznaczyć na piśmie korzystającemu odpowiedni termin dodatkowy do zapłacenia zaległości z zagrożeniem, że w razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu może wypowiedzieć umowę leasingu ze skutkiem natychmiastowym, chyba że strony uzgodniły termin wypowiedzenia (art. 709¹³ § 1 i 2 k.c.).

Z kolei w myśl art. 709⁵ k.c. w razie utraty przedmiotu leasingu, po wydaniu korzystającemu, z powodu okoliczności, za które finansujący nie ponosi odpowiedzialności, umowa leasingu wygasa. Korzystający powinien niezwłocznie zawiadomić finansującego o utracie rzeczy. Jeżeli umowa leasingu wygasła z przyczyn określonych w § 1, finansujący może żądać od korzystającego natychmiastowego zapłacenia wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat, pomniejszonych o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i wygaśnięcia umowy leasingu oraz z tytułu ubezpieczenia rzeczy, a także naprawienia szkody.

W przedmiotowej sprawie, po wniesieniu zarzutów od nakazu zapłaty, wydanego na podstawie weksła własnego in blanco, spór z płaszczyzny stosunku prawa wekslowego przenosi się na ogólną płaszczyznę stosunku prawa cywilnego. Strony mogą zatem powoływać się na podstawy faktyczne i prawne wynikające z łączącego je stosunku prawnego, który jest źródłem dochodzonego przez powoda roszczenia cywilnoprawnego, nawet jeżeli okaże się, że roszczenie wekslowe nie istnieje (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 1997 roku, I CKN 48/97, L.).

Zgodnie z art. 10 ustawy z 28 kwietnia 1936 roku - Prawo wekslowe (t. jedn. Dz.U. z 2016 r., poz. 160), jeżeli weksel, niepełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. Przepis ten – na podstawie art. 103 prawa wekslowego – znajduje zastosowanie do weksła własnego. Przywołany przepis ogranicza zarzuty zobowiązanego z weksła, jakie ten może podnieść w stosunku do posiadacza, który nabył weksel, a więc nie w stosunku do remitenta (pierwszego posiadacza weksła). Oznacza to, że gdy posiadaczem dochodzącym roszczeń z weksła jest remitent, a więc pierwszy posiadacz weksła, którego z pozwanym łączy umowa, tj. choćby ustna deklaracja wekslowa, wystawca może powoływać się bez żadnych ograniczeń na wszelkie zarzuty prawa wekslowego, w tym subiektywne, szczególnie na zarzuty wynikające ze stosunku podstawowego (vide teza z uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2005 roku, II CK 426/04, Lex nr: 147229). Co więcej – zobowiązanie wekslowe osoby, która weksel wręczyła, nie powstaje w razie wypełnienia weksła niepełnego w chwili wystawienia przez jego odbiorcę niezgodnie z otrzymanym upoważnieniem (vide teza z uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 1999 roku, I CKN 51/98, OSNC 2000, z. 2, poz. 27).

Zgodnie z aprobowanym przez Sąd Okręgowy orzecznictwem Sądu Najwyższego na stronie pozwanej - dłużniku wekslowym ciąży obowiązek udowodnienia, że weksel został wypełniony niezgodnie z zawartym porozumieniem (vide teza z uzasadnienia orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 24 października 1962 roku, II CR 976/61, OSNC 1964, z. 2, poz. 27). Przy czym dłużnik wekslowy może dowodzić wszelkimi środkami dowodowymi, jaka była w istocie treść porozumienia stron oraz że weksel został uzupełniony niezgodnie z zawartym porozumieniem (vide uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 28 października 1963 roku, II CR 249/63, OSNC 1964, z. 10, poz. 208).

Powód w niniejszej sprawie dochodził od pozwanego roszczenia na podstawie wystawionego przez niego weksła. W ocenie Sądu, przedstawiony przez strony materiał dowodowy daje podstawy do przyjęcia, że przedmiotowy weksel, w chwili jego podpisania przez pozwanego jako wystawcę i wydania powodowej Spółce, był wekslem niepełnym,

tj. wekslem in blanco oraz, że zgodnie z deklaracją wekslową, weksel ten miał zabezpieczać wszystkie roszczenia powoda z tytułu umowy leasingu. Skoro pozwany, (czemu nie zaprzeczył) nie wywiązywał się z określonych w umowie leasingu obowiązków, tj. zaległych rat leasingowych, odszkodowania i odsetek na rzecz powoda, to należy stwierdzić, że weksle zostały wypełnione przez powoda prawidłowo, zgodnie z deklaracjami wekslowymi. W wypadku wygaśnięcia umowy leasingu na skutek utraty przedmiotu umowy należności, do których zapłaty jest zobowiązany korzystający na podstawie umowy, nie stają się natychmiast wymagalne, gdyż stan wymagalności skutkujący powstaniem opóźnienia w wypadku braku świadczenia, powstaje z chwilą wezwania korzystającego do zapłaty przez finansującego [wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 19 listopada 2008 r., I ACa 642/08, Lex].

W myśl art. 709⁸ § 1 i 2 k.c. finansujący nie odpowiada wobec korzystającego za wady rzeczy, chyba że wady te powstały na skutek okoliczności, za które finansujący ponosi odpowiedzialność. Postanowienia umowne mniej korzystne dla korzystającego są nieważne. Z chwilą zawarcia przez finansującego umowy ze zbywcą z mocy ustawy przechodzą na korzystającego uprawnienia z tytułu wad rzeczy przysługujące finansującemu względem zbywcy, z wyjątkiem uprawnienia odstąpienia przez finansującego od umowy ze zbywcą.

Z treści art. 709⁸ § 2 k.c. wynika, że z chwilą zawarcia przez finansującego umowy ze zbywcą z mocy ustawy przechodzą na korzystającego uprawnienia z tytułu wad rzeczy przysługujące względem zbywcy, z wyjątkiem uprawnienia do odstąpienia przez finansującego od umowy ze zbywcą. Oznacza to, że na korzystającego nałożony zostaje obowiązek zachowania wszelkich aktów staranności związanych z realizacją uprawnień z tytułu rękojmi za wady rzeczy sprzedanej, w tym obowiązek zawiadomienia sprzedawcy o wadzie niezwłocznie po jej wykryciu. Finansujący może odstąpić od umowy leasingu jedynie przy wystąpieniu kumulatywnym dwóch przesłanek: zgłoszenia takiego żądania przez korzystającego oraz zaistnieniu rzeczywistych podstaw do złożenia takiego oświadczenia, które mogą wynikać bądź z przepisów ustawy bądź umowy ze zbywcą przedmiotu leasingu. Podstaw tych można poszukiwać bądź w przepisach prawa, bądź w umowie ze zbywcą (art. 709⁸ § 4 k.c.). Jedynym bowiem uprawnieniem z tytułu wad rzeczy, które nie przechodzi na korzystającego, jest prawo odstąpienia od umowy ze zbywcą. Oznacza to, że zgłoszenie żądania przez korzystającego stanowi bezwzględnie przesłankę powstania po stronie finansującego prawa do odstąpienia od umowy ze zbywcą. Finansujący ma więc obowiązek odstąpić od umowy ze zbywcą, jeżeli korzystający zgłosi uzasadnione żądanie w tym zakresie. Przeniesienie uprawnień z rękojmi i gwarancji za wady przedmiotu leasingu, z wyjątkiem odstąpienia od umowy sprzedaży na leasingobiorcę oznacza zarazem, że ten ostatni ma obowiązek - niezależnie od tego z jakich uprawnień korzysta lub ma zamiar korzystać - zawiadomić sprzedawcę przedmiotu leasingu o jego wadzie (art. 563 § 1 k.c.). Zawiadomienie warunkuje korzystanie z jakichkolwiek uprawnień. Bierność leasingobiorcy przejawiająca się w braku zawiadomienia uniemożliwia skuteczne odstąpienie przez leasingodawcę od umowy sprzedaży. W takiej sytuacji zaniechanie przez leasingodawcę złożenia oświadczenia woli o odstąpieniu od umowy sprzedaży nie stanowi uchybienia w wykonywaniu jego zobowiązania względem leasingobiorcy [uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2007 r., II CSK 81/07, Lex]. W razie odstąpienia przez finansującego od umowy ze zbywcą przedmiotu leasingu z powodu wad rzeczy i wygaśnięcia umowy leasingu przysługująca finansującemu wierzytelność o zwrot ceny pomniejsza dług korzystającego z tytułu niezapłaconych rat (art. 709⁸ § 5 k.c.), a contrario – brak zażądania przez korzystającego odstąpienia od umowy, a co za tym idzie, brak odstąpienia ze strony finansującego skutkuje brakiem możliwości pomniejszenia odszkodowania o roszczenie o zwrot ceny.

Zgodnie bowiem z art. 575 k.c. jeżeli z powodu wady prawnej rzeczy sprzedanej kupujący jest zmuszony wydać rzecz osobie trzeciej, umowne wyłączenie odpowiedzialności z tytułu rękojmi nie zwalnia sprzedawcy od obowiązku zwrotu otrzymanej ceny, chyba że kupujący wiedział, iż prawa sprzedawcy były sporne, albo że nabył rzecz na własne niebezpieczeństwo. Do wykonywania uprawnień z tytułu rękojmi za wady prawne rzeczy sprzedanej stosuje się przepisy art. 568 § 2-5 (a więc również prawo odstąpienia od umowy), z tym że bieg terminu, o którym mowa w art. 568 § 2, rozpoczyna się od dnia, w którym kupujący dowiedział się o istnieniu wady (art. 576 k.c.).

W przedmiotowej sprawie w pierwszej kolejności, jako bezsporną należy wskazać okoliczność wygaśnięcia w oparciu o art. 709⁵ § 1 k.c. zawartej z pozwanym umowy leasingu. Pozwany także nie kwestionował wskazanych powyżej

okoliczności. W wypadku wygaśnięcia umowy leasingu wskutek utraty jej przedmiotu, przewidziana w art. 709⁵ § 3 k.c. zapłata przez korzystającego finansującemu wszystkich przewidzianych w umowie, a nie zapłaconych rat, pełni funkcję odszkodowania. Jej celem jest bowiem przywrócenie takiego stanu majątku finansującego, jaki byłby, gdyby do utraty nie doszło i umowa zostałaby wykonana. Przepis art. 709⁵ § 1 k.c. ma charakter imperatywny. Aczkolwiek strony mogą w wypadku wygaśnięcia umowy wprowadzić pewne modyfikacje sposobu rozliczenia pozostałych do zapłaty rat w stosunku do przewidzianego w paragrafie trzecim tego przepisu, ale finansujący musi pomniejszyć ich wartość o korzyści wskazane w tym przepisie [wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2013 r., IV CSK 298/12, Lex].

Pozwany w zarzutach powołał się na występowanie wady prawnej przedmiotu leasingu i brak zachowania przez powoda należytej staranności przy nabywaniu pojazdu. Zarówno jednak z treści OWUL jak i z istoty umowy leasingu wynika, że to korzystający wskazuje rzecz, która ma zostać nabyta przez leasingodawcę, a zatem to również jego obciąża obowiązek starannego zbadania rzeczy przed jej wskazaniem do nabycia, czego pozwany (jak sam przyznał w swoich zeznaniach nie uczynił, ufając koledze). Niewątpliwie również finansujący (pomimo wyłączeń zawartych w OWUL) ma obowiązek zbadania rzeczy przed jej nabyciem, zaś jak wynika z wystawionej faktury sprzedaży zbywca nie zapewniał o braku występowania wady prawnej. W ocenie Sądu trudno jednak w realiach niniejszej sprawy uznać, iż wada ta powstała na skutek okoliczności, za które finansujący ponosi odpowiedzialność. To raczej niefrasobliwe działania pozwanego legły u podstaw powstałych problemów (i to zarówno w postaci powstania zaległości w zapłacie rat leasingowych jak i późniejszej odmowy wypłaty odszkodowania).

Nie może bowiem ująć uwadze, iż pozwany zaprzestał płacenia opłat leasingowych na co najmniej dwa okresy płatności przed kradzieżą pojazdu, do której doszło zresztą już po wypowiedzeniu umowy przez finansującego i wezwaniu do zwrotu pojazdu (a co najmniej przygotowaniu takiego oświadczenia, bowiem jak już wyżej wskazano, strona powodowa nie powoływała się na tę okoliczność i brak dowodu dojścia tego oświadczenia do wiadomości pozwanego). Z akt postępowania przygotowawczego (opinii biegłego) wynikają także okoliczności sprzeczne z przedstawionym przez pozwanego przebiegiem zdarzeń (rozbieżności co do ostatniej daty aktywowania kluczyka). Obciążenie finansującego skutkami podjętych przez pozwanego działań przy wyborze przedmiotu leasingu byłoby w okolicznościach niniejszej sprawy nieuzasadnione. To pozwany „znalazł” pojazd przez swoich znajomych, którzy mu go polecieli. Okoliczność ta w ocenie Sądu ma znaczenie przy rozpatrywaniu ewentualnych zaniedbań finansującego, biorąc pod uwagę chociażby wszczęte w wyniku zawiadomienia pozwanego postępowanie dotyczące popełnienia przestępstwa na niekorzyść pozwanego przez jego kolegów (którym przekazał prawie milion złotych z zaciągniętych kredytów) w ramach postępowania toczącego pod sygnaturą 6 Ds. 506/17.

W okolicznościach tej sprawy jej elementem szczególnym jest to, że w zasadzie nie można stwierdzić (przynajmniej na gruncie niniejszego postępowania) czy pojazd był obciążony wadą prawną. Ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika bowiem jednoznacznie, że pochodził on z kradzieży i został „opatrzone” numerami identyfikacyjnymi pojazdu całkowicie spalonego, co do którego stwierdzono szkodę całkowitą, którego koszt restytucji prawdopodobnie przekraczałby wartość rynkową pojazdu. Tym niemniej Policja nie ustaliła pochodzenia tego pojazdu z kradzieży. Na marginesie jedynie można się zastanowić czemu ubezpieczyciel nie dokonał takiego sprawdzenia pochodzenia pojazdu zawierając umowę ubezpieczenia, lecz dopiero przy zgłoszeniu wniosku o wypłatę odszkodowania.

Rozważania dotyczące występowania bądź braku występowania wady prawnej są przy tym dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy i tak bezprzedmiotowe, a w tym kontekście także kwestie związane z dołożeniem należytej staranności przez finansującego, bowiem warunkiem odstąpienia od umowy zbycia przedmiotu leasingu przez finansującego jest wyraźne żądanie zgłoszone przez korzystającego. W tym przypadku pozwany takiego żądania nie zgłosił, a zatem powód nie miał podstawy prawnej do złożenia takiego oświadczenia zbywcy (co z kolei skutkowałoby obowiązkiem pomniejszenia odszkodowania o roszczenie obejmujące zwrot ceny zakupu).

Sąd w ramach niniejszego postępowania nie posiada kompetencji do rozstrzygnięcia o zasadności uchylenia się przez ubezpieczyciela od skutków oświadczenia woli w oparciu o działanie pod wpływem błędu, natomiast zobligowany jest

do uwzględnienia okoliczności, iż do wypłaty odszkodowania nie doszło, a zatem nie może nastąpić pomniejszenie odszkodowania o wartość wypłaconej rekompensaty.

Biorąc pod uwagę wszystkie te okoliczności, a więc brak wykazania występowania wady prawnej, pozostawanie przez pozwanego w opóźnieniu w zapłacie rat leasingowych, brak żądania odstąpienia od umowy, dokonanie przez pozwanego wyboru pojazdu polecanego przez koleżkę, w ocenie Sądu uznać należało, iż powód nie ponosi odpowiedzialności za powstanie wady prawnej (o ile taka wystąpiła) ani za odmowę wypłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela. Powód wezwał pozwanego do zapłaty odszkodowania, zaległych rat i odsetek, zaś po bezskutecznym upływie terminu do zapłaty – wypełnił weksel. W związku z tym, w oparciu o treść art. 709⁵ § 1 k.c. uznać należało, że wskutek utraty (kradzieży) pojazdu doszło do wygaśnięcia umowy leasingu, zaś finansujący ma prawo żądać od pozwanego zarówno zapłaty zaległych rat jak i odszkodowania i odsetek, których prawidłowość wyliczenia i wysokość kwot nie była kwestionowana. Z uwagi na to, iż nie doszło do wypłaty odszkodowania, ani też nie doszło do odstąpienia od umowy ze zbywcą, a zatem brak jest czynników pomniejszających wysokość odszkodowania.

Z tych też względów Sąd na podstawie art. 496 k.p.c. utrzymał w całości wydany w sprawie nakaz zapłaty uznając powództwo za uzasadnione w całości.

Sąd nie uwzględnił wniosku pozwanego o zawieszenie postępowania do czasu zakończenia postępowania przygotowawczego 6 Ds. 506/17 bowiem rozstrzygnięcie tego postępowania nie stanowi rozstrzygnięcia o znaczeniu prejudycjalnym dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy (art. 177 § 1 pkt 4 k.p.c.). Wskazać przy tym należy, iż postępowanie to dotyczy zarzutów z art. 286 kodeksu karnego. Zgodnie z art. 286 § 1 i 2 k.k. kto, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadza inną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8, zaś tej samej karze podlega, kto żąda korzyści majątkowej w zamian za zwrot bezprawnie zabranej rzeczy. Zakończenie tego postępowania, nawet postawieniem zarzutów, w żaden sposób nie wpłynie na kwestię odpowiedzialności pozwanego z zawartej umowy leasingu (co najwyżej może skutkować odpowiedzialnością odszkodowawczą wobec pozwanego podmiotów, których wina zostanie ustalona).

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c. zasądzając je zgodnie z żądaniem pozwu.

O kosztach postępowania (co do których orzeczono w nakazie) Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. zgodnie z którym, przegrywający obowiązany jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Powód poniósł koszty opłaty sądowej i zastępstwa procesowego, zaś koszty zasądzone nakazem zapłaty nie uległy zmianie.

O kosztach procesu orzeczono w oparciu o przepis art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i § 6 pkt 6 (§ 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu {tj. Dz.U. poz. 461 z 2013 r.} w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie {Dz.U. 2015 r., poz. 1800} - obowiązującym do dnia 1 stycznia 2016 r.), zasądzając (w utrzymanym w mocy nakazie zapłaty) od pozwanego na rzecz powodowej Spółki kwotę 5.104,00 złotych. Na koszty te złożyła się opłata sądowa od pozwu w wysokości 1.487,00 złotych, wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 3.600,00 złotych i opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 złotych.

Z/ odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełn. pozwanego